

Uunga siunnersuut: Qalerallit avataasiorluni aalisarnermi pisarineqartut akitsuutaat pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr.

XX, XX. XXX 2014-imeersoq

(Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminermit Naalakkersuisoq)

pillugu

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerpeqarnerani saqqummiunneqartoq

Ataatsimiititaliaq suliarinninnermini ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Jens Immanuelson, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Gerhard Petersen, Atassut, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Evelyn Frederiksen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Per Berthelsen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Kuupik V. Kleist, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Naaja Nathanielsen, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Hans Aronsen, Inuit Ataqtigiit

UPA 2014-imi ull. 25. marts 2014-imi siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap inatsisissatut siunnersuut misissorpaa.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Avaleraasartuunut akitsuutip, AI 2014-ip akuersissutigineqarneratigut atuutilersup, akitsuutinut inatsimmi tunngavissinneqarnissaata qulakkeerneqarnissaa siunnersuuteqarnermigut siunnersuuteqartup kissaatigaa. Siunnersuutikkut avaleraasartuunik aalisarnermi avaleraasartuunut kilomut ataatsimut 1,50 kr.-imik akitsuut atuutsinneqalissaaq.

Siunnersuutip Inatsisartunit siullermeerneqarnera

Pisuussutit inuiaqatigiinnit ataatsimoorullugit pigineqartut nalingi nunatsinnut tamarmut iluaqutaasariaqartut siullermeerinninnermi nalinginnaasumik isumaqatigiissutigineqarpoq. Avaleraasartuunilli aalisarnermik akitsuusiineq nammaneqarsinnaanersoq – aammalu nammanne-

qartariaqarnersoq - pillugu naliliineq assigiinngitsunik isumaqarfigineqarpoq, taamaattumillu siunnersuut ataatsimiititaliamit erseqqinnerusumik misissorneqartussanngorlugu innersuunneqarpoq.

Tusarniaanermi akissutit

Siunnersuutip ataatsimiititaliamit suliarineqarnerani atugassatut tusarniaanermi akissutigineqartut assilineqarneri ataatsimiititaliamit pissarsiarineqarput. Tusarniaanermi akissutit isumaliutissiissummut ilanngussatut ilanngunneqarput (**ilanngussaq 1**). Ilusiliinissamut piumasaaqatit Inatsisartut Siulittaasoqarfiannit aalajangersarneqartut malillugit tusarniaanermi akissutit inatsisissatut siunnersuutitut Inatsisartunit suliarineqartussatut tunniunneqartunut ilanngunneqartussaananerata ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut eqqaasitsissutigissavaa.

Tamatuma peqatigisaanik tusarniaanermi piffissaliunneqartoq ataatsimiititaliamit uparuarneqarumavoq (ull 9. december 2013 – 6. januar 2014), tassa nalliuttut tamatumalu kingunerisaanik ullut suliffiusut nalinginnaasumik ikileriarnert Naalakkersuisunit annertunerusumik isiginiarneqartariaqarsimagaluarmat.

Naalakkersuisumik apersuineq

Aningaasaqarnermi Nunamullu Namminermit Naalakkersuisoq apersorneqarnissamut ataatsimiititaliamit aggersarneqarpoq. Apersuinissaq ajoraluartuimik ingerlanneqanngimmat allakatigut akissuteqaammik ataatsimiititaliap tigusaqarpoq. Apeqqutit akissutillu **ilanngussaq 2**-tut ilanngunneqarput.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Avaleraasartuut pinngortitamit tunniussatut inuiaqatigiinnit pigineqartutut isigineqartariaqartut ataatsimiititaliap isumaqarpoq. Taamaattumillu taakkuninnga iluaquteqarniarneq inuiaqatigiinnut aningaasaqarnikkut sapinngisamik annertunerpaamik iluanaarutigineqarsinnaasunngorlugu. Avaleraasartuunik aalisartut pisuussutitut akitsuut nammassinnaassagaat Naalakkersuisut naliliipput. Taamatut naliliineq akerlilissallugu ataatsimiititaliap tunngavissaqarsorinngilaq.

Avaleraasartuunik aalisarnermi ataatsimut malittarisassanik, imminut akilersinnaasumik aalisarnissami sinaakkusiisunik, *Aningaasaqarnikkut Ingerlatsineq pillugu Nalunaarusiaq 2014* naapertorlugu Naalakkersuisut saqqummiussinissartik pilersaarutigigaat ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Tassunga atatillugu nungusaataannngitsumik aalisarnissap malittarisassiornissami ilanngullugu isumaliutigineqarnissaa ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqasaaq.

Ataatsimiititaliap isumaa malillugu akitsuummik aalajangersaanermi makku immikkut isiginiarneqartariaqarput:

- Akitsuuseeriaatsikkut nunatsinni suliffissaqartitsiniarneq tunisassiorfinnilu piginnaasanik ineriartortitsineq annertunerusumik siuarsarneqartariaqarput,

- Nunat allamiut aalisariutaannik isumaqatigiissuteqarnerni sapinngisamik annertunerpaamik pisaqartarnissap qulakkeerneqarnissaa pingaarnertut siunertarineqassasoq, aamma
- Aalisakkanik pisuussutit nunatsinni inuiaqatigiinnut aningaasaqarnikkut sapinngisamik annertunerpaamik iluanaarutaanissaat akitsuuseeriaatsikkut qulakkeerneqassasoq.
- Aammattaaq piffissaq qanittoq isigalugu akitsuutinit 90 mio. kr.-inik iluanaarutissatut missingikkat akitsuuseeriaatsikkut pisariaqanngitsumik ajorseriartinneqannginnissaat ataatsimiititaliamit pingaartinneqarpoq.

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

Tunngavissat pigineqartut tunngavigalugit siunnersuummi oqaatigineqartunit allaanerusumik naliliinissamut ataatsimiititaliaq pissutissaqarsorinngilaq.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Siumup Atassutillu ilaasortaataat amerlanerussuteqarluni oqaaseqaammik imaattumik saqqummiussiumapput:

Naalakkersuisut ataatsimiititaliap apeqqutaanut akissutaat siunnersuut manna pillugu annertunerusumik oqallinnissamut tunngavissiiingillat.

Tamanna tunngavigalugu siunnersuut Inatsisartunit akuerineqassasoq **Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Siumup Atassutillu ilaasortaataasa inassutigaat.**

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut Inuit Ataqtigiit ilaasortaataat oqaaseqaammik imaattumik saqqummiussiumapput:

Matumani isumaliutissiisummik suliarinninnerup ingerlanneqarnera annertuumik isorineqartariaqartutut ikinnerussuteqartunit Inuit Ataqtigiinnit isumaqarfigineqarpoq. Avaleraasartuunut akitsuutissap aalajangerniarneranut atatillugu oqalinnissaagaluaq peqqissaartumillu inatsisissamik suliarinninnissaq naalakkersuisoqtigiit amerlanerussuteqarnertik atorlugu kingumut mattussimavaat. Immitsinnut aperisariaqarpugut pissaaneqarnerup pingasoqiusanngorlugu avinneqarnera inuit oqartussaanerannut qanoq pingaaruteqartiginersoq naalakkersuisoqtigiinnit ilumut paasineqarsimanersoq.

Ataatsimiititaliami Naalakkersuisumik isumasioqateqarniarnerit kinguneqarnek ajormata aat-saat misigilinngilarput, paarlattuani illi imaalluni Naalakkersuisut allakkatigut akissuteqartarneri amerlanerussuteqartunit naammagiinnarneqartarluni. Ikinnerussuteqartut apeqquteqaataasa akineqartannginneri naalakkersuisumillu ataatsimeeqateqarniarnerit patsisissaqanngitsumik piviusunngortinneqartannginneri kingumut misigeqqipparput. Naalakkersuisoqtigiinni amerlanerussuteqartut ataatsimiititaliami paasissutissat katersat qassupiinnartarpaat, Naalak-

kersuisullu siunnerfigisimasaannut sarfarsiataaginnartarnerat aamma kingumut misigeqqipparput.

Avaleraasartuunut kilo-mut akitsuut 1,50 kr.-iusoq naalackersuisoqatigiit siunnersuutigisaat Inuit Ataqatigiinni akuerisinnaanngilarput. Uagut isumaqarpugut inatsisissatut siunnersuutigineqartup suliarineqarnerani paasissutissiissutigineqartut akitsuutiginiakkap appartinneqarnisaanik tikkuussisut. Inuit Ataqagiinni pingaartipparput sapinngisamik kalaallit peqataasinnaasut amerlanerpaat avaleraasarniarmi misileraalluni aalisarnerup ingerlanneqarnerani misilittagaqalernerisigut annertunerpaamik ilikkagaqarsinnaassasut. Taamatutaaq ingerlassaq maanamut suli misileraanerinnaavoq, taamatullu tasaanani ukiuni aggersuni isertitassatigut imaluunniit aalisarsinnaasatigut aalajangersimasumik natsorsuutigineqarsinnaasoq, isumaqarpugullu tamanna eqqarsaatigalugu iliuseqartoqartariaqartoq. Tamakku tunuliaqutaralugit siunnersuutigineqartoq pingajussaaneertinnagu Naalackersuisunit allannguutissamik saqqummiussisoqarnissaa kissaatigaarput, tassanilu kilo-mut 0,60 øre akitsuutissatut ilaatinneqaqqullugu. Taamatutaaq naalackersuisoqatigiinni eqqaamaqqussavarput akitsuutiginiakkap ilaaita inuttanut tuttusaanera ilimagisariaqarmat, taamatullu inuttaasut akissarsiassaannut sunniuteqartussaassalluni.

Tamanna tunngavigalugu ikinnerussuteqartut siuliani kaammattuutigisaannut naapertuuttumik allannguutissatut siunnersuummik Naalackersuisut saqqummiussereerneranni siunnersuut iluserilikkamisut iluseqartoq Inatsisartunit akuersissutigineqassasoq **ikinnerussuteqartunit inassutigineqarpoq.**

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Jens Immanuelson
Siulittaasoq

Gerhardt Petersen
Siulittaasup tullia

Evelyn Frederiksen

Per Berthelsen

Kuupik V. Kleist

Naaja Nathanielsen

Hans Aronsen